

POSTANOWIENIE

21 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 21 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku A.N.

z udziałem E.S.

o podział majątku wspólnego,

na skutek skargi kasacyjnej A.N.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie

z 10 września 2025 r., XXVII Ca 2740/24,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

A.N. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z 10 września 2025 r., zaskarżając to postanowienie w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jakim jest potrzeba dookreślenia zakresu znaczeniowego pojęcia ważnych powodów z uwagi na jego szerokie ujęcie przez ustawodawcę w art. 43 § 2 k.r.o., które nie uzasadnia wyeliminowania z zakresu ważnych powodów przyczyn o charakterze niemajątkowym.

Skarżący powołał się również na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, tj. w art. 43 § 2 k.r.o.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu.

Konstrukcja takiego zagadnienia powinna odpowiadać wymogom zagadnienia prawnego, o którym mowa w art. 390 § 1 k.p.c. (postanowienie SN z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06). W konsekwencji dopuszczalne jest przedstawianie zagadnień (pytań) prawnych wyłącznie „do rozstrzygnięcia”, a nie „do uzupełnienia”. Pytanie takie, zaczyna się zawsze od partykuły pytajnej „czy”. Oznacza to, że rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego, dokonuje się przez wybór towarzyszącej mu odpowiedzi (postanowienie SN z 13 kwietnia 2000 r., III CZP 2/00). Przedstawione przez skarżącego zagadnienie prawne tych wymagań nie spełnia.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga natomiast wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w orzecznictwie i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto,

podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego.

Przywołane w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (zarówno w zakresie pierwszej jak i drugiej przesłanki kasacyjnej) orzecznictwo Sądu Najwyższego (s. 3-7 skargi) nie wskazuje na potrzebę dokonania postulowanej przez skarżącego wykładni art. 43 § 2 k.r.o.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się już co do znaczenia klauzuli generalnej „ważne powody” przyjmując, że o tym, czy istnieją ważne powody w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.o. decyduje ocena całokształtu okoliczności danej sprawy. Pod pojęciem tym rozumie się takie okoliczności, które oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego przemawiają za nieprzyznaniem jednemu z małżonków korzyści z majątku wspólnego, w takim zakresie, w jakim, w sposób rażący lub uporczywy, nie przyczynił się on do powstania tego majątku, stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych. Przy ich ocenie należy mieć na względzie, całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej, w zakresie wykonywania ciążących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli. Nie ma również wątpliwości, że okoliczności natury majątkowej mieszczą się w przesłance niejednakowego przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego, z uwzględnieniem, iż nie chodzi tu tylko o działania małżonków prowadzące bezpośrednio do powiększenia substancji majątku wspólnego, ale całokształt ich starań o założoną przez zawarcie małżeństwa rodzinę i zaspokojenie jej potrzeb. „Ważnymi powodami”, są zaś względy natury etycznej, które sprawiają, że w danych okolicznościach równość udziałów małżonków w majątku wspólnym wyraźnie koliduje z zasadami współżycia społecznego (zob. m.in. postanowienia SN z 31 marca 2025 r., I CSK 3632/23, oraz powołane w nim orzecznictwo).

Już tylko na marginesie można wskazać, że nie jest możliwe, aby ten sam przepis stanowił podstawę formułowanego przez stronę zagadnienia prawnego i jednocześnie wymagał dokonania wykładni. Jeżeli przedstawione zagadnienie prawnym jest zagadnieniem nowym, nierozwiązanym w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1

pkt 1 k.p.c.), to nie może przecież budzić rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). W razie, gdy takie rozbieżności istnieją, to nie jest to zagadnienie nowe, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Marcin Łochowski

(D.Z.)

[a.ł]